

Regionsudvalgets udtalelse af 9. april 2003 om »EU's forhandlingsposition på landbrugsområdet med henblik på næste WTO-forhandlingsrunde«

(2003/C 244/06)

REGIONSUDVALGET HAR —

under henvisning til sit præsidiiums beslutning af 12. marts 2002 om i henhold til EF-traktatens artikel 265, stk. 5, at afgive udtalelse om »EU's forhandlingsposition for næste WTO-forhandlingsrunde på landbrugsområdet« og henvise det forberedende arbejde til Underudvalget for Bæredygtig Udvikling,

under henvisning til Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Parlamentet om »EU-tilgangen til WTO-millenniumrunden« (KOM(1999) 331 endelig udg.),

under henvisning til sin udtalelse om »Agenda 2000 – reformen af den fælles landbrugspolitik« (CdR 273/98 fin) ⁽¹⁾,

under henvisning til sin udtalelse om EU's forhandlingsposition for næste WTO-forhandlingsrunde på landbrugsområdet (CdR 527/99) ⁽²⁾,

under henvisning til den såkaldte Doha-udviklingsagenda af 14. november 2001 for en ny global forhandlingsrunde for handelsaftaler,

under henvisning til USA's nyligt vedtagne »Farm Bill«,

under henvisning til Rådets konklusioner af 26. november 1999 om EU's holdning ved WTO-konferencen i Seattle den 30. november-3. december 1999,

under henvisning til resultaterne af ministerkonferencen i Seattle den 30. november-3. december 1999,

under henvisning til Kommissionens forslag i forbindelse med midtvejsrevisionen den 22. januar 2003,

under henvisning til Kommissionens forslag af 16. december 2002 om yderligere liberalisering af handelen med landbrugsvarer og Rådets beslutning af 27. januar 2003,

under henvisning til det kompromisforslag, der blev forelagt af formanden for formidlingsudvalget for landbruget ved WTO, Steward Harbinson, og som blev kategorisk afvist af Kommissionen,

under henvisning til Marrakesh-slutaktens aftaler om afslutning af den 8. GATT-handelsrunde og den deraf afledte fortsættelse af reformprocessen fra 1999 (millenniumrunden) og

under henvisning til de enstemmige beslutninger vedrørende Agenda 2000 på Det Europæiske Råds møde i Berlin den 25. marts 1999,

under henvisning til forslaget til udtalelse, som blev vedtaget af Underudvalget for Bæredygtig Udvikling den 20. februar 2003 (CdR 181/2002 rev.) (ordfører: Reinhold Bocklet, Minister i Bayern for forbundsanliggender og europæiske anliggender, D/PPE) —

på sin 49. plenarforsamling af 9. og 10. april 2003 (mødet den 9. april) enstemmigt vedtaget følgende udtalelse.

⁽¹⁾ EFT C 93 af 6.4.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 317 af 6.11.2000, s. 12.

1. Indledning

1.1. WTO-forhandlingerne og globaliseringen er siden den fejlslagne Seattle-konference blevet midtpunkt for den politiske debat i alle EU's regioner. Der er nu indledt en ny fase af WTO-forhandlingerne, og det forekommer derfor nødvendigt, at Regionsudvalget fra de europæiske regioners synsvinkel udtaler sig om betydningen af WTO-forhandlingerne i lyset af den fortsatte globalisering.

1.2. Den traktat, som var resultatet af næsten otte års multilaterale handelsforhandlinger under GATT (Uruguay-runden), blev i 1994 i Marrakesh undertegnet af 117 stater. Uruguay-rundens deltagere blev bl.a. enige at oprette en ny og stærkere international organisation til overvågning af verdenshandelen. Den 1. januar 1995 overtog Verdenshandelsorganisationen (WTO) rollen fra GATT som forhandlingsforum for multilaterale handelsforbindelser.

1.3. WTO tæller nu 146 medlemsstater. Tilsammen repræsenterer de over 90 % af de internationale varestrømme. Der er nu flere stater, der arbejder på at opnå medlemskab af WTO. Det er WTO's mål at skabe en fælles ramme for handelsforbindelser.

1.4. Uruguay-runden var den første GATT-forhandlingsrunde, hvor man tilstræbte en alsidig aftale om handelen med landbrugsvarer. Resultatet blev en aftale på landbrugsområdet og en aftale om sundheds- og plantebeskyttelse. Landbrugsaftalen var et vigtigt resultat; den omhandler tre hovedområder: markedsadgang, intern støtte og konkurrence på eksportmarkeder.

1.5. Med hensyn til markedsadgang blev medlemsstaterne enige om at ændre samtlige ikke-toldmæssige importhindringer (f.eks. variable importafgifter) til maksimaltoldsatser, som skulle afvikles over en gennemførelsesperiode på seks år (1995-2000). Desuden aftaltes et minimumsniveau for markedsadgang (enten »minimum access« eller »current access«), som skal tage udgangspunkt i toldkontingenter med lavere told. Eksportstøtte blev begrænset både med hensyn til størrelse og med hensyn til, hvor store mængder der kan støttes.

1.6. National støtte opdeles i tre kategorier:

- den gule boks (støtte med direkte virkning på den producerede mængde, f.eks. prisstøtte via markedsordningspriser, told)
- Der blev vedtaget en reduktion på 20 % over 6 år
- den blå boks (støtte med ringere, men dog reel virkning på den producerede mængde, f.eks. prisudligningsbetalinger inden for rammerne af EU's landbrugsreform, Agenda 2000)

— Ingen reduktionsforpligtelse

— den grønne boks (støtte uden direkte — eller med meget ringe — virkning på produktion og handel, f.eks. foranstaltninger til tilpasning af landbrugsstrukturerne, udligningsbetalinger i forbindelse med miljøkrav eller til dårligt stillede områder)

— Ingen reduktionsforpligtelse

1.7. Efter kuldsejlingen af WTO-forhandlingerne i 1999 enedes de 142 WTO-medlemmer i november 2001 om den såkaldte Doha-udviklingsagenda for en ny global forhandlingsrunde for handelsaftaler. Det er målet med landbrugsforhandlingerne at nå frem til en retfærdig og markedsorienteret handelsordning. Samtidig er det dog vigtigt at anerkende de fremskridt, der allerede er opnået med den gældende WTO-aftale på landbrugsområdet. Det fremgår af den tidsplan, der blev aftalt i Doha, at der inden den 31. marts 2003 skal være opnået enighed om forhandlingsprocedurerne, og at hele forhandlingsrunden skal være afsluttet i 2005.

1.8. Ud over handelsproblemerne er man i de seneste år blevet opmærksom på yderligere aspekter:

— Sikkerheds- og kvalitetsproblemer i forbindelse med fødevarer har — ikke mindst i lyset af de seneste fødevareskandaler — fået større betydning.

— EU-borgerne er i forhold til tidligere mere bevidste om landbrugets mange forskellige påvirkninger af miljøet.

— Yderligere problemområder er dukket op, f.eks. dyrevelfærd og anvendelsen af genetisk modificerede organismer.

2. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Parlamentet »EU-tilgangen til WTO-millenniumrunden«

2.1. Kommissionen forelagde med henblik på WTO-millenniumrunden en meddelelse i Doha.

2.2. På landbrugsområdet indebærer EU's forhandlingsposition følgende krav:

— Sikring af EU's andel af verdensmarkedet og forbedret adgang til tredjelandes markeder

— Bibeholdelse af visse eksisterende bestemmelser i Uruguay-rundens landbrugsaftaler, som væsentlige dele af EU-landbrugspolitikken hviler på

- Overensstemmelse mellem bestemte foranstaltninger under landdistriktpolitikken og den landbrugsrelaterede miljøpolitik gennem anerkendelse af landbrugets multifunktionelle rolle
- Beskyttelse af geografiske oprindelsesmærker og beskyttelse mod misbrug af fødevarer- og drikkevarebetegnelser,
- Bedre forbrugerbeskyttelse.

2.3. Kommissionen forelagde den 16. december 2002 et forslag til WTO-forhandlinger på landbrugsområdet, som blev vedtaget af Rådet den 27. januar 2003 med nogle marginale ændringer.

2.4. Forslaget sætter fokus på følgende mål og nøglepunkter:

- En omfattende, fortsat liberalisering, som er rimelig og afbalanceret. Denne skal opnås via en reduktion på 55 % af den handelsfordrejende landbrugsstøtte samt en nedskæring af budgetudgifterne til eksportrestitutioner med gennemsnitligt 45 %. Endvidere skal åbningen af markederne for landbrugsprodukter fremmes via en nedsættelse af landbrugsafgifterne med gennemsnitligt 36 %, idet der skal sikres en nedsættelse på mindst 15 % for hver tarifpost.
- En reformproces med en rimeligere, mere retfærdig og effektiv byrdefordeling. Reglerne for eksportkreditter skal strammes op, og misbrug af fødevarerhjælp til afskaffelse af overskudslagre skal ligesom statslige handelsforetagender udtrykkeligt nævnes. »De minimis«-reglen må ikke bibeholdes.
- Hensyntagen til udviklingslandenes særlige behov. Lette markedsadgang og forbedret fødevarerikkerhed. Endvidere skal alle industrilande følge EU's EBA-initiativer og sikre todfri import af samtlige landbrugsprodukter fra verdens fattigste lande. Industrilandene skal også sikre, at der for mindst 50 % af deres landbrugsimport fra alle udviklingslande skal gælde en todsats på nul. Endelig skal udviklingslandenes interne støtteforanstaltninger til fødevarerikring fritages fra nedskæringerne. For udviklingslandene skal Doha-aftalens nedskæringer være mindre og gennemførelsesfristen længere.
- Anerkendelse af EU's landbrugsmodel. Interne støtteforanstaltninger f.eks. til fremme af den biologiske mangfoldighed, udvikling af landdistrikterne, dyrevelfærd og forbrugerbeskyttelse skal fritages fra nedskæringsforpligtelserne, da sådanne foranstaltninger tager hensyn både til samfundsmæssige krav og forbrugerbehov i EU.

2.5. Formanden for formidlingsudvalget for landbruget ved WTO, Stuart Harbinson, forelagde den 12. februar 2002 sit første og den 18. marts 2003 sit andet reviderede kompromisforslag om WTO-forhandlingerne på landbrugsområdet. Dette Harbinson-forslag blev afvist kategorisk af såvel kommissær Fischler og kommissær Lamy som af de europæiske landbrugsministre på Ministerrådsmødet (landbrug) i marts 2003. Også et flertal af WTO's medlemmer har afvist Harbinsons kompromisforslag.

Forslaget går i hovedtræk ud på følgende:

- lettelse af markedsadgangen i alle medlemsstater gennem reduktion af todsatserne i alle tre tarifgrupper med 40 til 60 %
- reduktion af Blue Box-foranstaltningerne med 50 %
- reduktion af Amber Box-foranstaltningerne med 60 %
- reduktion af eksportrestitutionerne med 50 %
- reduktion af de minimis-reglen i industrilandene fra 5,0 % til 2,5 %.

På baggrund af disse forslag og WTO's udkast til en landbrugsaftale er Regionsudvalget nået frem til følgende konklusioner:

3. Regionsudvalgets konklusioner

3.1. EU bør også fremover spille en ledende rolle i de kommende WTO-forhandlinger. Målet må være at fremme ikke-økonomiske hensyn og indsatsen til fordel for en bæredygtig udvikling under fastholdelse af de vigtigste målsætninger i EU's politik om et alsidigt landbrug gennem en sammenhængende, offensiv strategi.

3.2. Kommissionens mandat bør støttes af alle medlemsstater og dens ledende rolle respekteres. Kun en samlet optræden fra EU's side kan sikre bedst mulig varetagelse af EU's generelle interesser.

3.3. Opretholdelse af den genetiske mangfoldighed og biodiversiteten bør altid være det centrale punkt i forhandlingerne, navnlig på baggrund af gennemførelsen af Cartagena-protokollen om biosikkerhed, der er vedlagt konventionen om den biologiske mangfoldighed. Anvendelse af godkendte bioteknologiske metoder i landbruget må dog ikke forhindres, eftersom de europæiske landmænd ikke må forholdes bioteknologiens økonomiske fordele på lang sigt. Det er op til WTO-partnerne at træffe beslutninger om anvendelse af bioteknologi.

3.4. Resultatet af WTO-forhandlingerne må mht. de anvendte midler, valget af værktøjer og udformning af foranstaltninger levne tilstrækkelig plads til regional differentiering. Der må skabes en globalt gældende ramme, hvor der kan tages hensyn til specifikke regionale behov, uden at andre diskrimineres.

3.5. Europæisk land- og skovbrug må også fremover være i stand til:

- at garantere en sikker og stabil forsyning med sunde og kvalitetsprægede fødevarer og non-food produkter,
- at føre en eksportpolitik, som kan sikre de europæiske landmænd en konkurrencedygtig stilling på verdensmarkedet,
- at opretholde beskæftigelsen i landdistrikterne og gøre det muligt for de beskæftigede i landbruget og forsynings- og forarbejdningsleddet at oppebære en tilstrækkelig indkomst.

3.6. EU's mandat til WTO-forhandlingerne må være bundet af Agenda 2000-beslutningerne og gøre det muligt at opretholde mælkekvote- samt sukkermarkedsordningen også efter 2008, såvel som ordningerne for de øvrige vigtige sektorer, såsom olivenolie, ris og bomuld. Endvidere skal det være i overensstemmelse med de af Kommissionen foreslåede retningslinjer for den fælles landbrugspolitik og de foreslåede retningslinjer for udvikling af landdistrikterne.

3.7. Regionsudvalget støtter Europa-Parlamentets forslag om at gøre Doha-runden til en egentlig udviklingsrunde som led i fattigdomsbekæmpelsen. Regionsudvalget støtter derfor, at der udarbejdes specifikke og ambitiøse bestemmelser for udviklingslandene under fastholdelse af de vigtigste målsætninger i EU's politik om et alsidigt landbrug og bæredygtig udvikling. En yderligere liberalisering af EU's landbrugsmarked ud over de nye toldindrømmelser, der er givet under »Alt andet end våben«-initiativet for de 48 mindst udviklede lande, kan ikke tillades, da vigtige markedsordningsområder, f.eks. de gældende markedsordninger for sukker og ris, ellers vil blive alvorligt truet.

3.8. Man bør drage omsorg for, at støtteforanstaltningernes sammenlignelighed er sikret. I den forbindelse må man også inddrage instrumenter som landbrugseksportkreditter, forsikringer mod indkomstbortfald, transportstøtteordninger og marketingboards, fiktiv fødevarerhjælp og kredit til tredjelande bundet til indkøb af især landbrugsprodukter i det kreditgivende land, som nogle handelspartnere, f.eks. USA og Australien, i stigende grad anvender som støtteforanstaltninger, og som hidtil ikke har været underlagt WTO-reglerne.

3.9. De mål, der følger af EU's strategi for bæredygtig udvikling som fastlagt på Det Europæiske Råds møde i Göteborg i 2001, bør også danne grundlag for reguleringen af den verdensomspændende handel med landbrugsvarer. Overholdelse af økologiske standarder og indførelse af sociale mindstenormer er i hele verdensbefolkningens interesse.

3.10. EU bør derfor arbejde for, at normer for forbruger-, miljø-, social-, sundheds-, plante- og dyrebeskyttelse snarest muligt integreres i internationale aftaler på forpligtende måde for således at tage hensyn til de europæiske forbrugeres interesser. Disse aftaler må i videst muligt omfang knyttes sammen med WTO-aftalerne for at sikre overholdelsen. Der ses positivt på obligatorisk hensyntagen til dyrebeskyttelse.

3.11. De normer og kontrolforanstaltninger, der gælder i EU inden for fødevarerikkerhed, må anerkendes og garanteres internationalt. Importerede varer skal opfylde disse europæiske eller sammenlignelige normer og kontrolleres. Hvis de videnskabelige opfattelser i de forskellige lande divergerer, bør landene ved indførelse af produkter lade forsigtighedsprincippet gælde.

3.12. Inden for rammerne af WTO-reglerne skal de øgede omkostninger som følge af strengere europæiske produktnormer, der ikke overtages af WTO, kunne kompenseres i fuldt omfang og må ikke indgå i beregningen af PSE (Producer Subsidy Equivalent).

3.13. Under Uruguay-runden blev det besluttet, at de aftaler, som andre WTO-partnere indgår frem til 2003, ikke må anfægtes (den såkaldte fredsklausul). Denne fredsklausul, som nærmer sig sin afslutning, bør forlænges for at forhindre, at de kommende forhandlinger forstyrres af ensidige tiltag. Man bør forhandle sig frem til en ny fredsklausul under Millennium-runden.

3.14. Ensidedt afkald på de markeds- og prispolitiske muligheder, der endnu eksisterer inden for rammerne af de bestående WTO-bestemmelser, og den dermed forbundne afskaffelse af beskyttelsen udadtil, er en gratisydelse over for WTO-partnerne, som ikke afkræves passende og konkrete modydelser. Disse modydelser kan f.eks. bestå i anerkendelse og overholdelse af princippet om EU-præference og af det forhold, at en overvejende del af Europas landbrug skiller sig ud ved sin alsidighed.

Regionsudvalget gør opmærksom på, at en yderligere indskrænkning af de eksisterende landbrugsmarkedsordninger i EU kan føre til øgede mængde- og prisudsving og således komme i modstrid med målet om indkomstsikring og -stabilisering. Regionsudvalget opfordrer derfor Kommissionen til ikke på forhånd at foreslå en yderligere afvikling af markedsordningerne, hvis det ikke er nødvendigt.

3.15. Regionsudvalget støtter Kommissionen i dens bestræbelser på at nå frem til et afbalanceret resultat i WTO-forhandlingerne og tage hensyn til det europæiske landbrugsinteresser. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til at sætte fokus på følgende punkter under forhandlingerne:

- fastholdelse af Rådets beslutning af 26. januar 2003, hvor man nåede frem til en fælles holdning til EU's forhandlingsforslag.
- hensyntagen til ikke-kommercielle spørgsmål
- afværgelse af et yderligere liberaliseringspres fra CAIRN-gruppen

3.16. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til kritisk at analysere den landbrugslov (Farm Bill), som USA's to kongreskamre har vedtaget, og som præsident Bush underskrev i maj 2002. Den lægger op til en yderligere stigning i USA's landbrugsudgifter på over 80 mia. US dollars i de kommende ti år. Kommissionen bør få den sat på dagsordenen for de kommende WTO-forhandlinger. Den seneste udvikling i den amerikanske landbrugspolitik er beklagelig, idet den er et skridt tilbage i forhold til de målsætninger, der blev fastsat i Doha.

3.17. Regionsudvalget er enig med Kommissionen i, at dens hidtidige kurs om at integrere den europæiske landbrugsmodel i WTO-aftalerne skal fastholdes, da det er den eneste måde at fremtidssikre landdistrikterne i de europæiske regioner på.

3.18. Regionsudvalget bifalder, at de fattigste udviklingslande med »Alt andet end våben«-initiativet har fået toldfri adgang til EU med det mål at fremme den hårdt tiltrængte udvikling i de mindst udviklede lande. Samtidig opfordrer Regionsudvalget

Kommissionen til at holde det følsomme sukkermarked ude fra de kommende forhandlinger, da sukkerproducenterne i såvel EU som AVS-landene ville komme alvorligt i klemme ved et prisfald.

3.19. Ministerrådet gav i juli 2002 Kommissionen mandat til at forhandle en ny kornimportordning med WTO-partnerne. Ud over prisdannelsen på Chicagos børs skal også priserne i andre regioner i verden indgå i beregningen af de reelle verdensmarkedspriser for at forhindre, at EU bliver oversvømmet med billig import fra andre regioner. I lyset af de lave kornpriser i EU opfordres Kommissionen til under forhandlingerne effektivt at forsvare de europæiske kornproducenters interesser.

3.20. Regionsudvalget tilbyder Kommissionen et nært samarbejde, så der under WTO-forhandlingerne kan tages behørigt hensyn til det regionale særpræg i europæisk landbrug.

3.21. Regionsudvalget påpeger, at de anførte liberaliseringsorienterede indrømmelser overskrider rammerne i slutaftalen fra Uruguay-runden. Resultatet af WTO-forhandlingerne må dog ikke gå længere end beslutningerne i Berlin. EU's forhandlingsposition må ikke svækkes på forhånd gennem alt for generøse indrømmelser.

3.22. Regionsudvalget opfordrer Kommissionen til, når landbrugssektoren åbnes for genmodificerede organismer (GMO), at sørge for en tilstrækkelig sikring af den konventionelle og økologiske landbrugsproduktion.

3.23. Der bør ikke indgås bilaterale aftaler mellem EU og tredjelande så længe resultaterne af WTO-forhandlingerne ikke foreligger. De må ikke medføre yderligere indrømmelser på bekostning af europæisk landbrug.

Bruxelles, den 9. april 2003.

Albert BORE
Formand for
Regionsudvalget